13de. JAARGANG — CURAÇAO DEN 21n MAART 1896 — N° 638.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels f.0,50 voor elken regel meer fl.0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAÏ, N° 129.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,20.
Un annucio di 1 té 7 regel fl. 0,50, cada regel mas fl.0,07½.

EEN GESPREK

TUSSCHEN

Fides en Rapsodista.

Het was St. Jozefsdag. Daar ik gaarne mijn best doe om te beleven wat ik belijd, was ik naar het Lof geweest en, huiswaarts keerende, overdacht ik, hoevele kleine en groote, bijzondere en algemeene rampen van het menschelijk geslacht zouden afgewend worden, indien het behagen kon scheppen in de beoefening der deugden van dien verheven Werkman.

Plotseling werd ik in mijn overpeinzing gestoord door eenige vreemdsoortige uitroepende zinnen, die een groet en een aanval schenen te zijn:

—„Ha, meneer Fides, goeden avond! Prachtige uitvinding van Professor Röntgen, he? Knappe kop! Wat heeft-ie met goed succes storm geloopen tegen het rijk der wonderen! Proficiat!"

Ik herkende mijn jongen buurman Rapsodista en.... was blij, dat het avond was. Want, om de waarheid te zeggen, Rapsodista, ofschoon een jonge hupsche kerel, kan zich zoo gek en buitensporig aanstellen, dat ik, die bijzonder op mijn fatsoen sta, („Malle conventie," zegt R. de waarheid kent geen faisoen!") schrik hem op klaarlichten dag te ontmoeten. Overigens erkent hij geen waarheid buiten de orde der natuur, — en noemt zich gaarne „een materialist van onvermengden bloede." Hij is dit geworden, door meer te lezen dan zijn geest kon verduwen. Eens op de gladde helling van den twijfel geraakt, ontglipten hem weldra de laatste steunsels der godsdienstige waarheden en, daar hij met voorbedachten rade de lektuur van geloovige bladen en tijdschriften vermeed, zonk hij hoe langer hoe dieper weg in een hoop- en troosteloos materialisme, waarvoor hij bovendien te pas en te onpas propaganda zoekt te maken, niet bedenkende, dat hij daarmede een misdaad pleegt jegens armen en ongelukkigen, die toch altijd een groot deel der menschheid zullen uitmaken, en die in de weelde en genietingen van den rijkdom geen vergoeding kunnen zoeken voor de hoop en den troost, welke de godsdienst hun met volle teugen schenkt.

—„Goeden avond, Rapsodista," antwoordde ik. „Je uitdrukking zelf is even onbekookt als haar inhoud. Professor Röntgen heeft het *rijk* der wonderen bestormd?! De vesting, den burcht, wil je zeggen.

—„Taalvitter!" zei lachend Rapsodista, die zich nog al eens vergaloppeerde bij het kiezen zijner woorden en beelden.

— Nu, dat daargelaten, buurman," ging ik voort, maar hoe durf je toch in het aangezicht van een Katholiek beweren, dat Röntgen's uitvinding een gedachte aanval is op de wonderen. Ben je je cathechismus zoo geheel vergeten? Sla dan eens een handboek van den Katholieken godsdienst open bij het artikel *Wonderen* dan zal je zien, dat je weer geducht aan het doorslaan bent."

— Wat, durf je nog ontkennen, onnoozele Fides, dat al het bovennatuurlijke zich oplost in de natuurlijke bestaande wetten, die vroeger verborgen waren, maar door de menschelijke uitvorsching van lieverlede algemeen bekend worden?"

—„Mijn hemel, Rapsodista, je doet me duizelen van je dolle paradoxen. Als ze nog nieuw waren! Maar men vindt ze tot vervelens toe in alle mogelijke anti-clerikale bladen van lageren rang. Ze zijn zoo alledaagsch mogelijk! De eerste de beste losbol, die zijn hekel aan den godsdienst, een verstandelijke tint wil geven, voert ze z'n moeder onbeschroomd tegemoet, als deze hem tot deugd en zedelijkheid aanspoort.....

—„Kijk, Fides, dat is gemeen van jullie, klerikalen, jullie bent ook allemaal lang geen brave jongens en om ons te weerleggen betrek je altijd de moraal in het geding. Laat die, asjeblieft, buiten het debat."

—„Hei, hei, manlief, als wij, geloovigen, het er neven leggen op dat gebied verzaken wij wel metterdaad de beginselen, die wij belijden, doch *onze* overtuiging versterkt de stem van het geweten, dat ons tot de orde roept, maar jullie, materialisten, daarentegen zet snoode beginselen op, waaruit men, logisch doorredeneerende de schandelijkste zwakheden, de ergerlijkste misdrijven rechtvaardigen kan. ..Maar, zoo ik me niet naar je zin te weer stel, wat behoef je mij met je zotte paradoxen aan te klampen!

— En ik herhaal het, dat het bovennatuurlijke zich oplost in natuurlijke, bestaande wetten.

— Je wilt zeggen: in de bestaande natuurwetten. Je hebt je frasen niet nauwkeurig van buiten geleerd, Rap! Maar als ik op den inhoud van uw woorden let, dan betrap ik u op een "*contradictio in terminis.*" M. a. w. gij zegt iets, dat zich zelf weerlegt. Want, lieve vriend, één van tweeën zal ook wel voor u zeker zijn, n. m. l. dit: Of het bovennatuurlijke bestaat, òf het bestaat niet. Als het niet bestaat is het onzinnig om te zeggen, dat het ergens in wordt opgelost. Als het wel bestaat, kan het zich onmogelijk oplossen in het natuurlijke, want dan zou het ophouden te zijn, wat het is. Zorg eerst met behulp van Roomsche handboeken, dat je onze begrippen over de wonderen en al het bovennatuurlijke te pakken krijgt, anders, goede Rapsodista, zal je gedurig in tien slooten te gelijk loopen.

— Hoor eens Fides, je zoekt spijkers op laag water, je weet heel goed, dat ik bedoel, dat al het bovennatuurlijke een herschenschim is.

— Foei, Rapsodista, dat gezegde bewijst mij, dat je in een ondiepe sloot vaart. Hoe durf je zoo iets beweren. Het is een ernstig man geheel en al onwaardig. Ik moet u vriendelijk verzoeken, ter wille onzer goede buurschap, zulke dingen niet te herhalen. Het is kwetsend, ik zeg niet voor een Katholiek, maar voor elken geloovige van iedere belijdenis, Protestant of Israeliet. Zoolang er op deze aarde nog duizenden en duizenden, waaronder groote en geleerde mannen, het bovennatuurlijke aannemen en belijden en, evenals hun broeders van weleer, bereid zijn goed en bloed tot bevestiging der bovennatuurlijke waarheden te geven, zoolang is het hoogst ongepast in hun aangezicht zulke banaliteiten te zeggen. En daarenboven, vóór gij beproeven moogt, u als een gendarme der wetenschap aan te stellen en het recht hebt ons, geloovigen uit ons huis des Geloofs te willen verjagen, moet gij eerst onwederlegbaar bewijzen, dat het bovennatuurlijke niet bestaat. De menschheid is sedert de Schepping in het ongestoorde bezit van deze woning en verreweg de meesten hebben haar lief, wanneer gij nu met ijdele machtspreuken hun eigendom komt aanschennen, stelt gij u slechts er aan bloot als een inbreker of roover de deur uitgeworpen te worden.

— Nu, Fides, sla jij door als een blinde vink; men behoeft immers geen geleerde te zijn, om aan te nemen, dat wat wij heden ignoreeren, wij morgen wel weten kunnen.

— Maar, Rapsodista, zijt gij niet wel bij het hoofd? Moet op die kinderachtige bewering uw stoute uitspraak van zooeven steunen. Schaam u liever, dat gij die altijd den mond vol hebt van denken en redeneeren, zoo onnoozel uit den hoek durft komen!

—„Hoor eens Fides, gij wilt altijd gelijk hebben, dat is een vervelende

FEUILLETON

Policia i mi Capa

For di anjanan, koe mi tabata bai school, mi por recorda mi ainda, koe nos a parti henter genero humana na 5 Clasa, pero mi amigoe Max a conta mi koe un professor aleman ta parti hende na dos: esta hende koe tin un capa i hende koe no tin un.

Mi tin un, i p'esai mi ta denter di hende civiliza.

E capa, koe mi tabata propietario di djele, tabata di un sorto magnifico.

Cuantoe el a costa mi no por bisa mas pero — ma no bisa otro hende — mi a cumprele bao di condicion koe toer luna lo mi paga un poco. Mi sâ solamente koe te awor mi tin di paga algun luna ainda, pero pa mi fortuna mi sastre a bati bankroet i a hui bai largando mi koe e debe.

Un dia mi capa...... a hui bai tambe.

Larga nos calcula awor koe tin cincuenta milioen hende na Europa koe tin un capa, pakiko juist nan meste horta es un di mi? Tambe lo tin alomenos cientu mil hende koe ora un ladron a horta nan capa, ta cohe sosega un otro. Pero ami, mas koe lo mi bai na roedia te na mi kasi di panja lo mi no haja otro capa aden.

Ah; Mi a corda koe mi tin drechi como hende i como burger' Mi a bai — i coe *onbeklemde borst* manera Tollens a bisa — mi a bai na un bureau di policia.

Mi a haja Brigadier Van Drommelen mes den su bureau.

„Bo no por bisa kende a hortele?" el a puntra.

„Ma, señor, bo ta kere anto koe mi ta conoce ladron nan. Kiko bo ta kere di mi! Mi ta jioe di hende basta fortunar, mi tata ta bendedor di ham i mi mama ta bende na caya sinta i otro cos.

„Zoo! pero mi ta kere anto koe lo bo no haja bo capa trobe."

„Ma señor, samina cuenta bon manera mester. Mi a tende bisa, koe ladron hende mester cohe coe ladron."

„Señor... !!"

„Mi kier a consega bo nu ma."

„Esai no ta di mester, pero lo mi haci toer mi posible pa bo haja bo capa,"

Mi a comindele i mi a bai.

Dia sigiente — tabata cerca 9 ora i mi tabata droemi duci ainda — mi a tende mi criar bati porta coe su dedenan flacoe.

„Kiko bo kier?

„Un polis a bini pa Sjon."

„Kiko el kier di mi?"

„Esai sjon lo sabi mehor coe mi."

„E boerikoe," mi a corda, „sigur e ta corda koe mi a haci cualquier maloe i koe polis ta bini cohe mi," i mi ta gritele: „Bisa, koe mi ta bini unbe."

Mi a sali i a mira criarnan di mi bisinjanan papia coe otro munstrando koe harimentoe ariba mi.

„Nan ta bini busca boso sjon," criar di un ta bisa.

Un otro dici, koe sigur el — esta mimester bai prison.

Asina nan a kita mi honor, pero mi ta papia duroe koe e polis:

„Bisa mi kiko bo ta bini haci?"

E ta conta historia di mi capa.

„Mi no a bisa," asina mi a tende un di e criarnan papia, „mi no a bisa, semper mi a conocele como hende drechi."

E polis ta coeminza papia i puntra mi criar, i esaki ta furiozo. "Esai no a sosede nunca, nunca el tabatin cuenta coe policia; i ami, mi tin miedoe, koe weboe koe el a pone herebe lo bira bon duroe pa motiboe di toer e papiamentoe.

I con toer mi no a haja mi capa.

Un dia mi a jega cas basta laat.

Mi criar ta lamanta ainda i dici coe mi: „Señor nan tabata aki trobe."

„Kende?" mi a puntra i mi a corda ariba algun papel, koe no tabata firmá ainda.

„Un polis."

„Ah! Ta bon." Su marduga mi ta cerca brigadier.

„Nos tini e capa, señor"

Mi ta sagudi cabez. „No señor, es un di mi tabatin otro color."

„Ma señor, bo no ta conoce bo mes capa?"

„Mi ta sigura bo, señor......"

„No, no, segun informacion el ta di señor."

Kiko mi kier a haci. Mi a bai coe e capa.

Tabata dia Domingo i segun mi coestumber mi a bai na mi *koffiehuis* pa bebe un bitter.

„Señor," un señor a papia, koe a sinta mira mi hopi tempoe caba, „señor no tuma mi na maloe, for di unda Señor tin e capa?"

„No ta bo cuenta."

„Señor, e capa ta di mi, mi a loebida den *Koffiehuis* di señor N....

„Wel, wel."

„Bo ta risca bai coe mi na bureau di policia?

„Sigur-oe."

„Nos ta bai. Ta di compredde koe Brigadier a dana mi razon.

E otro tabata furiozo.

„Señor," brigadier dici coe mi, „bo por bai, koe e otro señor mi tin di papia ainda.

Mi no sabi kiko nan a papia, pero com koe ta mi a keda koe e capa, koe no tabata di mi."

eigenschap van u en het maakt op den duur alle dispuut onmogelijk."

— Niet, ik wil gelijk hebben, maar God in Wien en op Wiens woord wij gelooven, heeft gelijk. Begrijp mij wel, als ik dien heiligen Naam uitspreek, bedoel ik geen materialistischen god, het werk van menschenhanden, en die zich laat fatsoeneeren naar de ideeën van den dag, maar den eenig waren, den levenden God, die zich aan de menschheid geopenbaard heeft sinds het eerste oogenblik der Schepping, door Adam, Abraham, Isaac, Jacob en de Profeten en in de jongste tijden door Zijn eenigen Zoon, Jezus, Die voor alle menschen is gestorven.

— Nu goed, gij neemt die openbaring aan, maar onnoozele Fides, waarom zou God zich niet openbaren in het verstand des menschen.

— Voorzeker, het menschelijk verstand is een heerlijke openbaring van Gods grootheid en goedheid, oneindig veel schooner dan alle andere geschapen natuurlijke wezens. Maar wie ter wereld zou Hem, den Onafhankelijke van alle eeuwigheid, beletten zich, volgens de plannen Zijner Wijsheid en Liefde, nog op andere wijze te openbaren en van ons verstandje onderwerping en geloof te eischen aan Zijne woorden, die Hij in overvloedige barmhartigheid allerkrachtigst heeft willen bevestigen.

— „Och, jullie Roomschen dwaalt altijd af van den weg, die tot de kennis der eenvoudige waarheden leidt, en verdiept je in onbegrijpelijke zaken, die van geen belang zijn voor de wetenschap.

— Dat is weer een van die dooddoeners, b urman, uit het materialistische tuighuis; maar zij dooden nog geen vlieg.

Terwijl gij materialisten, niets wilt zien dan waarheden in de orde der natuur, waarheden, die, eenmaal ontdekt en begrepen, eenvoudig schijnen, ofschoon ze zoo lang verborgen bleven, en in elke ontdekking de rechtvaardiging zoekt voor uwe onverschilligheid jegens iederen positieven godsdienst, aanvaarden wij geloovigen daarentegen dankbaar de zoo moeizaam verworven giften der Wetenschap, en, om niet beetgenomen te worden door quasi-wetenschappelijke kwakzalvers, die op de uitkomsten der ware Wetenschap azen om die door vergiftige bijvoegsels te vervalschen en te bederven, zie, daarom, klimmen wij uit de orde der zichtbare wereld gaarne op tot den Onzichtbaren en verborgen God, die onze nietige hulde overvloedig beloont door in ons den schat des Geloofs te vermeerderen. Welk verstandig man zal hierin niet veeleer de vervulling zien van een plicht in plaats van een tekortkoming. Er moet hier geen sprake zijn van een afdwaling maar van een verheffing des verstands. Uwe bedekte veronderstelling, dat deze verheffing schade zou toebrengen aan de *Wetenschap* is te onnoozel om er lang bij stil te staan. Immers je zou evengoed kunnen beweren, dat een kunstenaar van den tweeden rang de kunst benadeelt, als hij zich verlustigt in de beschouwing der onnavolgbare werken van de eerste Meesters.

— Die veronderstelling heb ik niet in mijn woorden gelegd; ik wil alleen dit zeggen, dat al die verwijzingen naar het bovennatuurlijke geen van belang zijn voor de Wetenschap.

— Maar, mijn beste Rap, je staart je weer blind of liever slaperig op één punt. Gesteld, dat je gelijk had in hetgeen je beweert, (wat ik echter maar niet voetstoots toegeef), dan bestaan er toch ook nog andere, ja hoogere belangen dan die der Wetenschap. Deze niet verwaarloozen en gene behartigen is de rechte weg voor ons, die beiden ten opzichte der Wetenschap tot het luisterend publiek behooren. Van onze gesprekken, laten wij het maar nederig bekennen, zal *de Wetenschap* in het minst geen notitie nemen, veel minder er door voortgeholpen of achteruitgezet worden. Dat echter, in jou persoon, de valsche wetenschap, die liegt alsof het gedrukt staat om de menschen te bederven, door dit gesprek geschaad is, kijk Bapsodista, dat hoop ik hartelijk en onze verstandhouding als goede buren zou er slechts bij winnen.

Caetera desunt.

De Foltering eener Moeder

Men zou een drama kunnen schrijven naar aanleiding van de gebeurtenissen te Sofia en het meest treffende daarin zou zijn het afscheid, dat Ferdinand's beklagenswaardige gemalin voor een paar weken van haar armen kleinen Boris moest nemen. Op 't punt Sofia te verlaten werd de vorstin aangegrepen door een overweldigende smart. De gedachte, dat binnen enkele dagen de wandaad zou zijn voltrokken, waartegen zij zich tot het uiterste had verzet en dat de kleine Boris niet meer dezelfde zou zijn, niet meer behooren tot de H. Roomsche Kerk, maakte haar wanhopend. Zij klemde zich vast aan de wieg van het kind en wilde hem medenemen, weg, ver weg, om hem te beschermen tegen de aanslagen eener Macchiavellistische politiek. Men moest, zegt een berichtgever, het kind bepaald met geweld aan zijne moeder ontrukken. Uren lang waren de president der Synode en de metropolitaan Gregorius bezig om de vorstin te overreden, van haar voornemen af te zien; men verzekerde haar, dat het slechts een eenvoudige zalving gold en dat de kroonprins ook voortaan door katholieke (*sic*) priesters zou worden opgevoed. Maar deze drogredenen konden de vorstin niet misleiden. Zij wist dat de Paus op vaderlijke wijze haar man had gewaarschuwd en zij is bovendien een te goede christin, dan dat het verraad en geweld aan de ziel van het hulpelooze kind gepleegd, haar niet in volle duidelijkheid voor den geest zou staan.

„Toen de prins werd weggebracht — zoo luidt het bericht verder — viel de vorstin in onmacht." Welke houding Ferdinand bij dit schokkende tooneel aannam, wordt niet gezegd. Maar men mag aannemen, dat de grenzelooze smart zijner gemalin hem toch zal hebben aangegrepen. Op de meest eloquente wijze werd hij door de tranen en de wanhoop der vorstin herinnerd aan zijn eigen zwakheid en de diepte van zijn schuld. Op de meest eloquente wijze spraken die tranen en die wanhoop hem van de groote verantwoordelijkheid, welke hij op zich laadt, van zijn gemis aan trouw en de schending zijner plechtigste beloften.

In de politiek telt dit alles niet veel, het is waar, maar Ferdinand is, behalve souverein, ook vader en echtgenoot; hij heeft bovendien een katholieke opvoeding genoten; en wanneer zijn heerschzucht eenige oogenblikken tot zwijgen komt en hij weer luisteren kan naar de geheimzinnige stem van zijn geweten, moet hij pijnlijke uren doorleven. Niet slechts toch heeft hij zijn kind overgeleverd aan het schisma, maar tevens voor altijd een schaduw geworpen op zijn huiselijk geluk en aan zijne gemalin het grootste leed berokkend, dat een christelijke moeder treffen kan. Zulk een daad kan geen geluk aanbrengen. Zij moge voor eenigen tijd voeren tot succes, God laat niet met zich spotten en de geschiedenis leert op tallooze bladzijden hoe het kwaad dikwerf reeds hier op aarde wordt gestraft.

Intusschen, wie voelt zich niet met medelijden vervuld voor het lot der moeder, wie men haar kind ontrukt, om het te offeren aan de meedoogenlooze eischen der politiek! Had *zij* gestaan in de plaats van haar man, de kleine Boris zou niet worden overgegeven aan het schisma; thans moet zij, de zwakste partij, bukken voor het geweld. Maar het krachtdadig verzet, door haar geboden, is daarom niet minder verdienstelijk. Tegenover de onverschoonbare zwakheid van Ferdinand komt hare beginseltrouw, hare vastheid van overtuiging des te glansrijker uit. De man, die het voorbeeld moest geven van karakter en onverschrokken fierheid, is hier in de schaduw gesteld door de vrouw.

Het hart vervuld van deernis is Maria Louisa uit Sofia vertrokken en de gedachte aan wat geschiedde, kan haar — de vurige katholieke — geen oogenblik rust laten. Maar hoe grievend ook haar leed moge zijn, de troost van trouw te zijn gebleven aan het ware geloof, zal balsem storten in de bloedende wonde. Die troost geeft sterkte in het lijden en daaraan paart zich de hoop, dat God in Zijne barmhartigheid het kwaad, dat thans triomfeert, zal weten te stuiten in zijn ontwikkeling.

Ongetwijfeld bidt de vrome vorstin dag en nacht voor haren kleinen Boris en bidden velen met haar mede....

NIEUWSBERICHTEN

CURACAO.

- De Zeer Eerwaarde Pater J. van der Veer is jl. Maandag, 16 Maart, met de Hollandsche boot naar Nederland vertrokken. God geve Zijn Eerwaarde een voorspoedigen overtocht en blijde aankomst.

— Wij hebben deze week het Algemeen Verslag ontvangen van de algemeene vergadering van de bestuurderen van „het Fonds tot aanmoediging en ondersteuning van den gewapenden dienst" in de Nederlanden. De op Curaçao gevestigde Commissie wordt er erkentelijk in vermeld. Dat aan het doel van dit Fonds voortdurend de liefdadigheid en vaderlandsliefde van ons in dat opzicht zoo gunstig bekend eiland krachtig mogen blijven medewerken! Want al is de toestand van het Fonds niet onbevredigend te noemen, krachtdadige hulp en steun van alle zijden zijn de voorwaarden, waaraan zijn edel bestaan gebonden is.

Het Nederlandsche paketvaartuig „Gouverneur van Heerdt" zal in stede van Maandag, den 23n., Dinsdag, den 24n. dezer, naar Aruba vertrekken.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Rosa Ana Vale, Emelie Greham, Soledad Lopez, Antoinette M. Luckert, Sarra Serrano, Julio E. Peteler, J. Luis Sprock, Henriette Emmals, Leonor Pietres, Athalie Pietersz, Ramón Peres y Celso [aang.], Donato Porcelli (aang.), J. & J. Henriquez (aang.).

NEDERLAND.

Na langdurige onderhandelingen, die reeds van 1884 dagteekenen, is het aan de Nederlansche regeering, door tusschenkomst van den gezant der Koningin te Rome, gelukt eene regeling te treffen omtrent eene aangelegenheid, waarbij in de eerste plaats het Koninklijk Huis is betrokken, maar waarin ongetwijfeld, ook door zeer vele Nederlanders, groot belang wordt gesteld. Prins Willem George Frederik van Oranje Nassau, stierf in Januari 1799 aan koortsen te Padua en werd aldaar met groote plechtigheid ter aarde besteld. Volgens de eenstemmige verklaringen zijner tijdgenooten, waren in gemelden Prins de veldheerstalenten van zijn doorluchtig geslacht overgeërfd, en zoude, ware hij niet reeds op nauwelijks vijf en twintigjarigen leeftijd overleden, wellicht door zijne medewerking, de afloop der oorlogen tegen Napoleon in den aanvang dezer eeuw gevoerd, een geheel andere zijn geweest. In de groote kerk der Eremitanen te Padua, vroeger deel uitmakende van de daarmede één geheel vormende aanzienlijke abdij der Augustijnerorde, is, reeds van het hoofdaltaar, de toegang tot een welgebouwde, ruime sacristie, en in het koor dezer sacristie bevindt zich, rechts van het aldaar aanwezige altaar een in den zijwand gemetseld, groot, wit marmeren gedenkteeken, ter nagedachtenis van wijlen bovenvermelden Prins. Deze voortreffelijke arbeid van den beroemden Canova, stelt, in klassieken stijl, in hoog relief, eene zittende, weenende vrouwengestalte voor, aan welker rechterzijde een kraanvogel staat, en boven wier hoofd het enkele woord „Pietas" is ingegrift; boven aan de linkerzijde van den gedenksteen, en boven het vrouwenbeeld is eene trophée, voorstellende een zwaard, bedekt door een rond schild, waarop als randschrift is te lezen: Wilhelmo Georgia Frederico de Nassau. Het gedenkteeken is in volkomen ongeschonden en uitnemenden toestand; het meet aan de basis 1 meter, 34 centimeter, terwijl de hoogte nagenoeg het dubbele bedraagt. Het werd ongeveer 1808 door Canova, krachtens opdracht en op kosten der hooge bloedverwanten van den overleden vorst, ontworpen en uitgevoerd en behoort tot de beste werken van den Meester. Het stoffelijk overschot van den Prins is niet in het koor der sacristie, aan den voet van dit gedenkteeken, bijgezet, maar bevindt zich in een onaanzienlijk nevenvertrekje, waartoe de toegang van uit de sacristie is, en dat van het koor door een muur is gescheiden. Krachtens eene onlangs met de Italiaansche regeering gesloten overeenkomst zal het stoffelijk overschot van den te jong gestorven Oranjevorst met het ter zijner gedachtenis opgericht gedenkteeken in den loop der aanstaande lente naar Nederland worden overgebracht, waartoe waarschijnlijk een van Hr. Ms. stoomschepen naar Venetië zal worden gezonden. De Prins, teruggegeven aan zijn vaderland zal alsdan rusten nevens zijne doorluchtige voorvaderen en het te zijner nagedachtenis opgericht gedenkteeken, van uitnemende kunstwaarde, in het vaderland, zal de herinnering aan den doorluchtigen Oranjetelg levendig houden.

Willem George Frederik van Oranje-Nassau, was de zoon van stadhouder Willem V en Frederika Sophia Wilhelmina van Pruisen. En dus een broeder van Koning Willem I. Hij werd geboren 16 Febr. 1774.

In de jaar 1793 en 1794 streed hij in het vereenigd Nederlandsch-Oostenrijksche leger tegen de Franschen en onderscheidde zich door buitengewonen persoonlijken moed en verrassend beleid. Toen de Franschen zich in Rijsel hadden genesteld, beschermde hij in vereeniging met zijn broeder Vlaanderen tegen den opdringenden vijand.

Bij Werwich aan de Leye werd hij door een geweerkogel aan den schouder getroffen, van welke verwonding hij slechts zeer langzaam genas, zoodat hij voorloopig geen deel kon nemen aan de krijgsverrichtingen.

In 1895 wist hij te Osnabrück een leger van ongeveer 8000 man te verzamelen, waarmee hij zijn vader wilde te hulp komen. De vrede van Bazel maakte echter den tegenstand van Willem V nutteloos, en op last van den koning van Pruisen werd het legertje van den prins ontbonden.

In 1796 was hij als generaal-majoor in dienst van keizer Frans II en had hij een belangrijk aandeel aan de overwinningen der Oostenrijkers bij Amberg en Würtzenberg. Het ridderkruis van de orde van Maria Theresia was zijn loon.

Kort daarop zou hij met verlof naar Engeland vertrekken. Te Frankfort werd hij echter door een renbode achterhaald en door den keizer belast met de verdrijving der Franschen, die tot in Tyrol waren doorgedrongen. Door den vrede van Campo Formio, waarbij Oostenrijk België afstond voor Venetië, werd een einde aan zijn krijgsbedrijven gemaakt.

William Pitt bewerkte in 1798 een verbond tusschen Engeland, Rusland en Oostenrijk. Op dat oogenblik bevond de prins zich in Engeland bij zijn ouders. Hij werd naar Weenen ontboden en kreeg het opperbevel over het leger, dat in Italië zou oorlogen. In het hoofdkwartier te Padua kreeg hij in de hospitalen een ziekte, die op 6 Januari 1799 een einde maakte aan zijn leven.

BUITENLAND.

Rome. — Hoezeer de wetenschap den H. Vader ter harte gaat, blijkt opnieuw uit een audiëntie, die hij onlangs verleende aan den Eerw. heer Abeau, overste van het klein seminarie van Aix. Het kwam te spreken over het St.-

Anselmus-college, dat Leo XIII op den Aventijnschen berg in gereedheid laat brengen voor de Benedictijnen. "Ik heb er al 2 millioen aan ten koste gelegd," zeide de Paus. "De Benedictijnen hebben voorheen aan de wetenschap en aan de Kerk onschatbare diensten bewezen. Ik wil, dat zij er nog meer bewijzen. Ik zal daar de Benedictijnen vereenigen uit alle congregaties en een beroep doen op de geleerdsten in alle takken van wetenschap. Zij zullen daar komen van alle kanten der wereld. Reeds hebben zij mooie studiehuizen, bijvoorbeeld te Maredsous in België." En op zijn vingers tellende vervolgde hij: "Daar zullen komen Franschen, Belgen, Italianen, Engelschen, Spanjaarden, Duitschers, alle natiën. Zij zullen onderwijs geven en ik zal een uitgelezen schaar begaafde geestelijken ontbieden om hun leerlingen te zijn." En Leo XIII zette nog geruimen tijd het nut van zware studiën uiteen, en zijn doordringende blik had een glans, die door de toekomst scheen te boren.

— Kardinaal Parrochi heeft, namens Z. H. Paus Leo XIII, den president generaal P. Lautier, commandeur van de orde der Advocaten van St. Pierre, te Parijs, doen weten, dat de sinds eenige weken opgehouden brevetten en ridderkruisen der benoemde Advocaten weder kunnen worden uitgereikt en de lijst van voordracht opnieuw is geopend.

-Volgens den Romeinschen correspondent van de *Standard*, heeft de Paus een lang telegram ontvangen van vorstin Maria Louise van Bulgarije, met verzoek om 's Pausen bijzonderen zegen, om haar te schragen in de groote smart, welke de jongste gebeurtenissen haar hebben bezorgd. De Paus heeft daarop zijn zegen gezonden.

Italie.—Een telegram van 8 Maart zegt o. a. dat koning Humbert een gezantschap naar Abbessynië heeft gezonden om met koning Menelik vredesonderhandelingen aan te knoopen. De rechterzijde der Kamer is van oordeel, dat Italië Eritrea behoort te ontruimen. Markies de Rudini zou voorts met de vorming van een nieuw kabinet belast zijn, naar de algemeene opinie is, dat hij daarbij op groote moeielijkheden zal stuiten.

Frankrijk. — In een landbouwkroniek van het bekende Parijsche dagblad *Le Monde* werd er juist dezer dagen op gewezen, hoe het aantal boerensyndicaten en kassen voor landbouwcrediet gestadig toeneemt. Dank zij der impulsie, welke is uitgegaan van de kleine landbouwbank van Poligny, dank ook zij de oprichting van de eerste landbouw - kassen naar het systeem-Raiffeisen, waarvoor de heer Luis Durand te Lyon, onvermoeid ijvert, bestaan er thans in Frankrijk 320 kassen voor landbouw-krediet en alleen in de buurt der Pyreneeën vindt men er 60. Al deze instellingen zijn tot stand gekomen op initiatief van uitmuntende grondeigenaars, voor het meerendeel katholieken, en ook door de niet minder vruchtbare tusschenkomst van hunne waardige pastoors. Te prijzenswaardiger is het streven dezer laatsten, omdat zij worden bestookt door de sectarissen der politiek, die den priester in zijne sacristie willen opsluiten, terwijl zij bovendien hebben te rekenen met hen, die door administratieve maatregelen en bepalingen de oprichting van vrije banken onmogelijk trachten te maken.

Het is dan ook een hoogst merkwaardig feit, dat, ondanks al deze hinderpalen en tegenwerking 320 landbouwkrediet-kassen zijn kunnen tot stand komen en op zulk een wijze hebben gewerkt, dat zij het ware krediet en de ware vrijheid in het leven riepen en de echte sociale broederschap op het platteland deden bloeien.

De *Monde* maakt verder gewag van een handboekje (manuel) door den eerw. heer Fontan van Tarbes uitgegeven, waarin de middelen worden aangewezen om de drie soorten van krediet-instellingen, noodzakelijk om den kleinen boer te helpen in zijn nood, tot ontwikkeling te brengen. De eerste instelling is het syndicaat, welks leden zich vereenigen om voor gemeenschappelijke rekening mest, zaad en gereedschap aan te koopen. De tweede is de kredietkas, waaraan de oprichters de soliditeit der leeners garandeeren en tegen een matige rente kleine sommen voorschieten, waarvan het gezamenlijk bedrag thans reeds millioenen bedraagt, en welke geregeld worden terugbetaald. De derde en voornaamste instelling is het syndicaat, ten doel hebbende de groote landbouw-werktuigen, welke de kleine boeren zich niet op eigen gelegenheid kunnen aanschaffen, gemeenschappelijk te doen koopen en ook gemeenschappelijk te gebruiken, waarbij dan om elks beurt wordt geloot. Reeds kwam deze regeling, dank zij het initiatief van den eerw. heer Fontan, in eenige gewesten tot stand.

De ijverige priester is van oordeel, dat de drie instellingen door hem beschreven van elkander moeten worden afgescheiden en onafhankelijk blijven, al kunen zij ook hetzelfde bestuur hebben. Zijn manuel bevat eenige model len voor statuten enz. Voor hen, die zich met de organisatie van den boerenstand bezighouden, is het boekje de kennismaking ongetwijfeld waard.

Engeland.—Wie lord Halifax is, weten onze lezers reeds. Sinds jaren wordt door dezen edelman geijverd voor de hereeniging der christelijke Kerken en men zal zich herinneren, dat hij indertijd de eer genoot in een langdurige particuliere audiëntie door den Paus te worden ontvangen. Halifax is president van de *Englisch Church Union* en een man van gezag in zijn vaderland. De redevoering, welke hij onlangs te Hackney in een vergadering van bovengenoemde „Union" hield en welke voor een voornaam deel aan het groote vraagstuk der hereeniging was gewijd, verdient daarom alleszins de aandacht. Zij was nl. wederom een krachtige aansporing tot de eenheid. Halifax wees er op hoe het geheele vraagstuk slechts hierop neerkwam, of men den vrede wilde, dien vrede waartoe de Zaligmaker steeds aanspoorde en welke als een visioen zweefde voor het oog der profeten. Letten wij genoeg, zoo sprak hij, op hetgeen wij voor den vrede kunnen doen, of worden wij zoozeer in beslag genomen door onze persoonlijke aangelegenheden, worden wij zoozeer verblind door onze eigen zienswijze, zijn wij zoo onverschillig en toegevend voor onze eigen fouten en zoo veeleischend tegenover anderen, met andere woorden hebben wij zoo weinig liefde voor onzen Heer en voor onze medemenschen, dat wij kalm onzen afzonderlijken weg gaan en elke gedachte ään, elke hoop op een hereeniging naar een verwijderde toekomst verschuiven, een hereeniging in den hemel, maar niet op de aarde? Niet op die wijze heeft God ons zijn vrede geschonken. Die vrede is niet alleen voor den hemel, maar ook voor de aarde toegezegd, voor den tijd zoowel als voor de eeuwigheid. Moeten wij dan niet trachten de vervulling van God's wil te verhaasten? Waarom bevrijden wij ons niet van gewoonten, welke wij hebben aangenomen en die een en al conventioneel zijn? Hij, wien niemand althans den titel zal weigeren van eersten bisschop der christenheid, heeft tot het Engelsche volk een schrijven gericht, dat van het begin tot het einde, slechts een aansporing is om te bidden voor den vrede. Niemand kan er aan twijfelen, dat de vurigste wensch van Leo XIII is vrede tot stand te zien komen en dat hij op de meest doortastende en meest edelmoedige wijze is te werk gegaan, om zijn triomf te verhaasten. Maar de Paus heeft reeds een zeer hoogen leeftijd bereikt en zijne dagen zijn, menschelijkerwijze gesproken, geteld. Daarom moet men zich haasten, wanneer men zijn oproep wil beantwoorden. Geven wij er ons in voldoende mate rekenschap van hoe buitengewoon de gelegenheid is, welke zich thans aanbiedt? Misschien zal zulk een gelegenheid zich nimmer meer voordoen althans niet tijdens ons leven. Men zegt, dat het schrijven niet is gericht tot de Engelsche bisschoppen. Ongetwijfeld; maar het is gericht tot het Engelsche volk, waarvan de bisschoppen de herders zijn. Moet men blijven hangen aan zulke formaliteiten, wanneer men oprecht den vrede wil? Leven wij niet in een tijd, waarin dergelijke kleinigheden moeten worden vergeten? En is het niet de plicht der Engelsche bisschoppen alles te vergeten, behalve de rampen, welke uit onze ongelukkige verdeeldheid voortvloeien, den vrede te aanvaarden, die hun geboden wordt en van hun kant een schrijven te zenden aan Leo XIII? Bedenken wij eens hoe groot in de tegenwoordige omstandigheden de uitwerking zou zijn van zulk een schrijven, waarin ook zij zouden verklaren van ganscher harte de ellendige geschillen te betreuren, welke de christenheid in onderscheidene vijandige kampen splitsen; voorts dat er niets is, waartoe zij niet bereid zouden zijn, behalve de opoffering der waarheid, om de hereeniging der christelijke wereld een feit te doen worden en eindelijk, dat zij met erkentelijkheid elke uitnoodiging zouden aanvaarden, om, in overleg met door den Paus benoemde theologen, de punten van verschil te bestudeeren, welke Engeland van de overige christenen in het Westen scheiden, in de hoop, dat men met de genade Gods een middel tot verzoening zou vinden en de wegen zou kunnen effenen voor den waren vrede.... Het Vaticaansch Concilie is slechts verdaagd. Waarom zou de laatste daad van Leo XIII niet kunnen zijn dit Concilie opnieuw bijeen te roepen en daartoe uit te noodigen de Oostersche bisschoppen en die der Anglikaansche gemeenschap met het doel de moeilijkheden uit den weg te ruimen en de verschillende punten, welke de christelijke wereld verdeelen, in het juiste licht te stellen. Men zegt, dat dit een droom is, te mooi om werkelijkheid te kunnen worden. Maar waarom zou het een droom zijn en waarom niet te verwezenlijken? Het is een droom, die werkelijkheid worden zal. Alles, wat in den laatsten tijd geschied is, schijnt den weg bereid te hebben. De discussie over de geldigheid der Anglicaansche wijdingen is slechts een inleiding. En alles zou mogelijk worden, wanneer wij slechts wilden gelooven en vertrouwen. O, laten wij God bidden, dat Hij een grootere liefde, een breeder geloof, een oprechter verlangen naar den vrede in ons storte. Laten wij altijd voor onze oogen doen zweven dat ideaal van een hereenigd christendom en zoodanig handelen, dat wij nimmer schaamte of wroeging ondervinden, of, wanneer het te laat zou zijn, zouden inzien, dat dit ideaal werkelijkheid had kunnen worden, indien wij Gods barmhartige bedoelingen niet hadden tegengewerkt, oogen hadden gehad om te zien, ooren om te hooren en een ziel met zulk een aandacht gericht op de teekenen der Voorzienigheid, dat zij niet mistastte toen haar uur gekomen was!

— Koningin Victoria richtte een treffend schrijven tot den Minister van Binnenlandsche Zaken, waarin zij hem uitnoodigt aan hare getrouwe onderdanen haren dank over te brengen wegens de warme sympatie, haar betoond bij de nieuwe, grievende beproeving, die haar en Prinses Beatrice getroffen heeft door het verlies van den dierbaren en edelen Prins Alexander van Battenberg die zijn leven liet in den dienst van zijn aangenomen vaderland.

—Van den ouden Gladstone heeft een brief het licht gezien ter aanbeveling eener nauwere aaneensluiting van Frankrijk en Engeland.

—Het Lagerhuis bracht beraadslagingen over het adres van antwoord op de troonrede ten einde, en keurde het zonder stemming goed. In antwoord op gedane vragen werd van Regeeringswege verklaard, dat bevestiging was ontvangen van de landing der Russen te Chemulpo (Corea) en van het zich stellen van den Koning onder Russische bescherming door te vluchten naar het gebouw der ambassade. Er is echter geen rede om aan te nemen, dat hier sprake is van eene Russische bezetting van het schiereiland. De Regeering weet niet hoeveel Engelsche mariniers er ontscheept zijn en is in het geheel niet ingelicht omtrent het landen van Franschen en Amerikanen. Verder antwoordend op verdere vragen verklaarde de Regeering (bij monde van Minister Chamberlain], dat, volgens de jongste berichten, 21 man van Jameson's troep in of na de gevechten sneuvelden of stierven. In het hospitaal werden verpleegd 46 man, die gekwetst of ziek waren. Aangaande de verliezen der „burgers" had men geenerlei officiëele informatie. Met des heeren Chamberlain's verlof, had men die reeds een poos geleden, toen door den Transvaalschen consul te Donden, den heer Montagu White, aan de Engelsche bladen een uitvoerig, van ambtswege van zijne Regeering ontvangen telegram werd medegedeeld, waaruit onder meer bleek hoe de Boeren slechts 5 man verloren[met namen genoemd] en slechts 3 gekwetsten hadden. Maar de heer Chamberlain was dit mogelijk niet officieel genoeg, of hij heeft het vergeten.

Turkije. — Een nieuw Engelsch „Blauwboek" over het Turksche vraagstuk bevat 500 belangrijke stukken. De Britsche gezant te Constantinopel moet nû toch eindelijk erkennen,dat het getal Armenische slachtoffers het cijfer 25,000 bereikt, ongerekend de districten, waar het niet is na te gaan. Duidelijk blijkt verder de hardnekkige weigering van Rusland, om den Sultan te dwingen bij welke weigering Oostenrijk zich had aangesloten. Ook de samenwerking der Mogendheden in de zaak van de toelating der wachtschepen in den Bosporus blijkt zeer zwak te zijn geweest, en Rusland stelde zelfs voor, om het plan prijs te geven. Men heeft dus vooreerst daar in die streken geenerlei vereenigd krachtig optreden te wachten, tenzij dan een of twee der Mogendheden zich over de ongelukkigen ontfermen. — De Londensche *Daily News* heeft ter gelegenheid van zijn 50jarig bestaan de welverdiende voldoening gehad van een telegram van gelukwensching te ontvangen van den Bulgaarschen minister-president Stoiloff, en wel „namens het Bulgaarsche volk." *Daily News* was het, naar men weet, die het eerst op de „Bulgaarsche gruwelen" de aandacht vestigde, gelijk het blad later het eerst was, om op de geweldenarijen der Turken in Armenië opmerkzaam te maken.

Oostenrijk - Hongarije. — Omtrent den inhoud eener nieuwe kieswet, door den Oostenrijkschen minister-president Graaf Badeni bij het huis van Afgevaardigden ingediend, komen wij nog het volgende weten: Het aantal afgevaardigden zal met 72 vermeerderd worden, en verder wordt eene nieuwe klasse van kiezers geschapen, die voldoen aan zekere eischen van evenredigheid, over verschillende provinciën verdeeld. Het ontwerp wekt wel geen geestdrift, maar vindt veelal kalme instemming, omdat het beter is, dan al wat te voren werd voorgesteld. Alleen van socialistische zijde wordt het als ten eenen male onvoldoende afgekeurd.

Zweden-Noorwegen.—Nordenskjöld hecht weinig geloof aan het gerucht, dat dr. Nansen den Noordpool zou bereikt hebben. Hij acht het waarschijnlijk, dat dr. Nansen in het Noordelijk deel van de Karische Zee of in de nabijheid van kaap Escheljuskin in het ijs is blijven steken, en later is losgeraakt, maar misschien noordwaarts tot den 79en breedtegraad is gedreven. Hier heeft dr. Nansen waarschijnlijk land gevonden en zijn reis met sleden of sneeuwschoenen voortgezet, maar op die wijze heeft hij moeilijk den Noordpool kunnen bereiken, omdat de af te leggen afstand, 1200 kilometer, veel te groot is voor zulk een manier van reizen.

Transvaal.—Naar de *The Standard* verneemt, heeft de jongste redevoering van Chamberlain in het Lagerhuis, te Pretoria eenen gunstigen indruk gemaakt, zoodat nu alle waarschijnlijkheid bestaat, dat de Volksraad tot eene bijzondere zitting zal worden bijeengeroepen, om President Krüger's onverwijld vertrek naar Europa goed te keuren. Men schijnt zich met die reis inderdaad meer en meer te verzoenen en te vertrouwen dat Oom Paul daar „alles regt" zal kunnen maken. Blijkens de jongst ontvangen Zuid-Afrikaansche bladen ontving de directie der Neederl. Zuid-Afr. Spoorweg-Maatsij. van ambts. wege eene dankbetuiging van de Regeering voor de flinke en onvermoeide wijze, waarop zij met den dienst der treinen de Regeering heeft bijgestaan, en meer bijzonder voor de openlijke en mannelijke wijze, waarop een ieder in het Bijzender getoond heeft in tijden van gevaar gewillig te zijn den Staat te dienen. Ook het telegraaf-personeel ontving eene dergelijk dankbetuiging. Bij deze gelegenheid zij tevens vermeld, dat het destijds door sommige bladen medegedeelde, aangaande het deelnemen van een Hollander aan de Johannesburgerbeweging, niet volkomen juist is geweest. Genoemde heer is ons sedert gebleken zijne hoedanigheid van Nederlander, door een 13jarig verblijf in Zuid-Afrika en door het aanvaarden eener betrekking in vreemden dienst, feitelijk verloren te hebben, Met ingenomenheid vinden wij bericht, dat onder de leden van het „hervormingscomité," die tegen borgstelling werden vrijgelaten, eenigen duidelijk toonden deze daad van edelmoedigheid te waardeeren, door President Krüger op te wachten, toen

deze het Gouvernementsgebouw verliet, en eenige malen zeer diep voor den grijzen landsvader te buigen.

— Eene geweldige dynamiet-ontploffing heeft plaats gehad in de Transvaalsche stad Johannesburg, in de laatste dagen *zooveel* besproken, en op het eerste bericht dacht men niet anders of men had hier te doen met nog een droevig naspel van het uitlandersschandaal. *Nog* steeds werd namelijk door de Boeren vermoed, die er ijverig genoeg naar gezocht hebben, dat hier of daar de voorraad dynamiet werd verborgen gehouden, waarmede men den spoorweg had willen vernielen, en de vrees was gewettigd, dat het deze verborgen voorraad was, die door een of ander ongeluk toevallig in de lucht was gevlogen. Maar dat blijkt toch het geval niet. Het waren niet minder dan 8 goederenwagens van den spoorweg die, met de gevaarlijke stof geladen, [illegible] [illegible] [illegible] een gat van [illegible] in den grond [illegible] De uitwerking was verschrikkelijk en geweldig. De [illegible] tegen den grond, en op eene [illegible] uitgestrektheid werden [illegible] huizen [illegible]. Honderden [illegible] [illegible] [illegible] schoon dit op [illegible] nog niet met juistheid bekend is, moet zeer aanzienlijk wezen. De [illegible] door de bevolking van Johannesburg, zoo ijverig onder [illegible] [illegible] gebleven.

Rusland. — Met het Vaticaan is thans overeengekomen, dat het zich in Mei bij de kroningsfeesten te Moskou zal doen vertegenwoordigen. De Pauselijke gezant zal de Weener nuntius zijn, niet de tegenwoordige, Mgr. Agliardi, maar degene, die alsdan zijn opvolger zal zijn geworden, nl. Mgr. Ajuti, thans nuntius te Munchen.

Er wordt hier gehoopt, aldus een Russisch briefschrijver, dat het bezoek van een Pauselijk legaat de oorzaak zal worden van eene betere verstandhouding tusschen de Katholieke Kerk in Polen en de Russische burgelijke overheden in het gewezen koninkrijk. Een dergelijke schikking was indertijd gemaakt voor de aanwezigheid van een bijzonder legaat bij de kroning van Alexander III, maar ongelukkiger wijze leed ze schipbreuk. "Sinds dien tijd", zegt een voornaam Russisch blad, "is het onderdeel van de staatslieden der Curie van gevoelen veranderd jegens Rusland, en wij verhopen de gelukkigste gevolgen van het bezoek van Leo XIII's buitengewonen vertegenwoordiger bij het aanstaande feestgetij van 's Czaren kroning."

Bulgarije. — De zitting der Bulgaarsche Sobranje is gesloten met een troonrede, waarin natuurlijk gewag werd gemaakt van de groote gebeurtenis in Februari, nl. de „herdooping" van prins Boris. De vorst betuigde zijn ingenomenheid met de liefde en toegenegenheid, die de wetgevende vergadering en het volk (?) hem bij deze gelegenheid hebben betoond. Die blijken zouden hem kracht geven in zijn arbeid voor het vaderland. „Dank zij der buitengemeene welwillendheid van den Sultan, onzen suzerein", ging de vorst voort, „wordt de positie van Bulgarije onder de natiën, die tot dusver zwevend was, thans vast. De stap die bij de groote mogendheden is gedaan ten einde de erkenning van den tegenwoordigen stand van zaken in Bulgarije te verkrijgen, is, zooals reeds bekend is, gunstig ontvangen. Die verblijdende oplossing van de internationale crisis waarin onze staat zich sedert vele jaren heeft bevonden, hebben wij niet minder te danken aan de bizondere welwillendheid van Zijn Majesteit den Keizer aller Russen, Nicolaas, jegens Bulgarije. Gevreven door het gevoel, dat voor ons deel waard is, heeft de Keizer van Rusland het Bulgaarsche vorstenhuis de gunst betoond, voor het heilig altaar het peetschap over onzen oudsten zoon, den troonopvolger van Bulgarije, Zijn Hoogheid prins Boris, prins van Tirnovo, te aanvaarden, en de afgebroken staatkundige betrekkingen tusschen Rusland en Bulgarije weer aan te knoopen."

Opnieuw is dus door Ferdinand de noodige wierook gebrand voor den Czaar. Met vleierijen van deze soort moet de ongelukkige vorst zijn macht vestigen. Hij heeft eenmaal toegegeven en moet nu den kelk der vernedering drinken tot den bodem. Want natuurlijk is de Czaar niet vriendelijk ter wille van den vorst, maar ter wille van zijn eigen macht in Bulgarije.

Behalve Italië hebben nu ook Oostenrijk en Duitschland Ferdinand, op uitnoodiging der Porte, als vorst erkend.

APRENDIENDO EL ALFABETO.

Nunca me olvidaré cuando (siendo colegial) me llamaron para aprender las [illegible] alfabeto. ¡Oh, Dios mios, Dios mio! ¡Qué sufrimiento de espíritu y de cuerpo el que sentí al tener que pasar por tan odiosa tarea. Me parecía á mí que nunca podría aprender tales letras, luego que aprendía la segunda letra olvidaba la primera y de esta manera me sucedía lo mismo con las demás. [illegible] arrojaba el libro con lágrimas y en mi cólera y disgusto lo arrojaba al suelo y lo pisoteaba; pero cuando [illegible] pude retener en mi imaginación el alfabeto, la operación de aprender á agrupar las letras en palabras se me hizo más fácil; mas la tarea resulta en todas las cosas en posesionarse del principio de lo que existe. ¿No es verdad? Todo, creemos que sí, pues bien entonces vamos á copiar una carta y hagamos la aplicación de su teoría.

"Durante varios años", nos dice un cliente, que sufría de un padecimiento que ni yo ni los doctores que me asistían, podían definir. Comenzaba con un mal estar general, debilidad, pérdida de apetito, angustia después de comer y dolores en el pecho y espalda; algunas veces me pasaban bochornos de calor seguidos de frío, la boca y la lengua forradas con materia blanca y gastado el sentido del sabor. No teniendo gusto natural para comer, perdía carne y fuerzas. Cuando más progresaba el dolor, tanto más afectaba la acción de mi corazón y mi respiración. La respiración se hacía más corta y el corazón me batía y palpitaba al punto de hacer me temer que me iba á morir de mal de corazón; después me sobrevinieron dolores en los riñones, en la parte baja de la espalda que eran con frecuencia muy agudos y alarmantes. Apenas necesitaría decirles que todo esto me mortificaba y deprimía mi espíritu de tal manera que me era imposible atender á mi trabajo.

"Después de algún tiempo determiné por conveniente dirigirme á Barcelona y entré en el Hospital de Santa Cruz de aquella ciudad, permanecí en él tres meses; durante el segundo mes me dió un ataque de parálisis en las piernas que afortunadamente aplicándome la electricidad, cedió en gran parte. Durante el tercer mes había mejorado un tanto en mi estado general de salud y regresé á Lloret donde trabajé lo mejor que pude por cerca de cinco meses, mas esta mejoría fué corta, mi padecimiento me volvió con gran fuerza y me ví obligado otra vez á ir al hospital. Allí permanecí dos meses y no encontrando alivio alguno regresé á casa otra vez, esta vez, ya tan desanimado y triste como pudiera figurárselo.

"Mas habiendo leido de las notables curaciones que hacía el Jarabe Curativo de la Madre Seigel, supliqué al farmacéutico de Lloret, Don Exequiel Botet, que viniera á verme y le pregunté si me aconsejaba á que tomase el Jarabe. El resultado fué que comencé á tomarlo siguiendo las instrucciones.

"Tomé en todo muchas botellas, pero el resultado que me produjo este remedio fué maravilloso. *Me convirtió completamente en otro hombre.* Hoy todos mis padecimientos han desaparecido y como y trabajo lo mismo que ántes de bue tuviera esta enfermedad.

"Acabo de ir á ver hoy al señor Botet y quedé sorprendido de verme tan cambiado y alegre. Viendo la gente lo que el Jarabe Curativo de la Madre Seigel me ha hecho, todos lo piden y dicen que usarán esta medicina tan mágica. Uds. tienen mi consentimiento para publicar esta carta. (Firmado) Salvador Masjuan, Lloret de Mar, Provincia de Gerona, 24 de Mayo de 1895."

Ahora pués veamos en que nos interesa á nosotros este caso. ¿Cuál es la verdad fundamental de él? Es esta, que Don Salvador Masjuan había sido por largo tiempo víctima de esa enfermedad sutil — indigestión ó dispepsia; los síntomas comprueban que la fermentación del alimento no digerido en el estómago envenenó su sangre y finalmente fué la causa de todos los decaimientos locales que nos ha descrito. Los primeros tratamientos no sirvieron porque no fueron dirigidos al *real y verdadero sitio de la enfermedad*, al estómago. Es inútil tomar medicina por meros síntomas, debemos saber y curar sus *causas*. Saber estas es saber el alfabeto de todas las enfermedades, pués un 99 por ciento de nuestros padecimientos no son otra cosa que dispepsia en disfraz.

La gente muere sin cuidarse porque no saben de que padecen. Llámesele dispepsia y se habrá casi acertado la verdad y para su curación radical y duradera, no hay ningún otro remedio en la tierra que pueda compararse con la preparación que contiene esperanza y salud y que bajo otro nombre es el Jarabe Curativo de la Madre Seigel.

(2)